

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **S.**, so sídlom v B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. V. M., so sídlom v B., proti žalovanej **M. S.**, bývajúcej v B., o **zaplatenie 173,41 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 19 C 248/2005, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2009 sp. zn. 14 Co 425/2008 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV z 21. apríla 2008 č.k. 19 C 248/2005-105, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2009 sp. zn. 14 Co 425/2008 a rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 21. apríla 2008 č.k. 19 C 248/2005-105 v časti, v ktorej bolo žalobe vyhovené a v časti o trovách konania a vecracia v rozsahu zrušenia Okresnému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 21. apríla 2008 č.k. 19 C 248/2005-105 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania 9 % ročne zo sumy 5 224 Sk od 1.7.2004 do 30.6.2007 a trovy konania k rukám právnej zástupkyne žalobcu v sume 4 876 Sk, všetko v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Konanie v časti o zaplatenie 5 224 Sk zastavil. Rozhodnutie odôvodnil tým, že medzi účastníkmi konania vznikol záväzkový vzťah na základe zmluvy o výkone správy č. X. z 19. júna 2001 v zmysle zákona č. 182/1993 Z.z. Správca 13. mája 2004 vykonal celoročné zúčtovanie za rok 2003 skutočného rozsahu platieb platených žalovanou v roku 2003 a z tohto titulu vznikla žalovanej povinnosť na úhradu nedoplatku. K tvrdeniu žalovanej, že žalobca jej dobropisom v roku 2006 vrátil sumu vo výške 5 402 Sk v rámci termostatizácie, súd uviedol, že predmetom

konania bola pohľadávka žalobcu, ktorá vznikla z ročného vyúčtovania za rok 2003. O zastavení konania v časti istiny 5 224 Sk rozhodol súd podľa § 96 O.s.p., pretože žalobca zobral návrh v tejto časti späť. Predmetom konania zostal teda len úrok z omeškania, pričom súd mal nárok žalobcu v tomto smere za oprávnený, nakoľko žalovaná sa dostala s úhradou nedoplatku do omeškania. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovanej rozsudkom z 29. septembra 2009 sp. zn. 14 Co 425/2008 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania 22,90 € k rukám jeho právnej zástupkyne do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi napadnutého rozsudku. Uviedol, že žalovaná odvolaním napadla rozsudok v časti, v ktorej bola zaviazaná zaplatiť žalobcovi zákonné úroky z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 5 224 Sk od 1.7.2004 do 30.6.2007. Nárok na priznanie úrokov z omeškania je zákonným nárokom, plne v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. K zaplateniu žalovanej sumy vo výške 5 224 Sk došlo v priebehu konania (22. októbra 2007). Pretože žalovaná sa dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu titulom nedoplatku na ročnom vyúčtovaní nákladov za užívanie bytu a služieb s tým spojených za rok 2003, má žalobca ako veriteľ právo požadovať od žalovanej aj úroky z omeškania. Sumu 5 402 Sk, ktorá bola žalovanej vrátená v roku 2006, predstavovala vrátenie nákladov na termostatizáciu, nemá žiadnu súvislosť so žalovaným dlhom. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu v časti, v ktorej bolo žalobe vyhovené a v časti o trovách konania, podal na podnet žalovanej generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky oba rozsudky v napadnutej časti zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Poukázal na to, že súdy sa pri svojom rozhodovaní neriadili zákonnými ustanoveniami § 1, § 2, § 3, O.s.p., § 121 ods. 3, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Vyúčtovanie nákladov za užívanie bytu a služieb s tým spojených z 13. mája 2004 za obdobie od 1. januára 2003 do 31. decembra 2003 bolo podľa reklamácie, ktorú podala žalovaná 23. júna 2004 (č.l. 36) žalovanej doručené 28. mája 2004. Generálny prokurátor poznamenal, že dôvodom podania mimoriadneho dovolania je skutočnosť, že podaným

návrhom sa žalobca domáhal zaplataenia istiny 5 224 Sk s 9 % úrokom z omeškania od 1. júla 2004 do zaplataenia s následným upresnením doby omeškania do 30. júna 2007. Po uhradení sumy 6 128 Sk žalovanou 22. októbra 2007 žalobca na pojednávaní 26. novembra 2007 (č.l. 86) vzal návrh v časti žalovanej istiny späť a požadoval len úroky z omeškania. Ak sa spočíta suma 5 224 Sk s úrokmi z omeškania 1 410 Sk (od 1. júla 2004 do 30. júna 2007), výsledná suma je 6 634 Sk (žalobca si v návrhu neuplatnil zmluvnú pokutu). Žalovaná uhradila žalobcovi 24. júna 2005 bez určenia účelu platby sumu 1 480 Sk a 22. októbra 2007 sumu 6 128 Sk. Spolu teda uhradila sumu 7 608 Sk, ktorá suma presahuje istinu 5 224 Sk s úrokmi z omeškania. Súdny v konaní zohľadnili len zaplataenie 6 128 Sk. Skutočnosť, že žalovaná uhradila aj 1 480 Sk, opomenuli. Okrem toho odvolací súd nesprávne považoval odvolanie žalovanej za odvolanie len proti výroku rozsudku Okresného súdu Bratislava IV o uložení povinnosti zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania. Je zrejmé, že rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo napadnuté aj v časti výroku o trovách konania. Konajúce súdy tým konanie zaťažili inou vadou (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.), ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keď nevyhodnotili zistený skutkový stav komplexne a pri rozhodovaní vo veci opomenuli započítať všetky platby zaplataené žalovanou na uhradenie žalovanej sumy s príslušnými úrokmi vo výške 7 608 Sk.

Žalovaná sa s mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora Slovenskej republiky v celom rozsahu stotožnila.

Žalobca vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že skutočnosť, že zmluvná pokuta nebola predmetom súdneho konania, neznamená bez ďalšieho nemožnosť jej zápočtu pred uplatneným príslušenstvom (úrokom z omeškania). Navrhol mimoriadne dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávanía (§ 243a ods. 1 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu, a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.). Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale aj dôvodmi uplatnenými v mimoriadnom dovolaní. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. O vadu v zmysle § 237 O.s.p. ide vždy vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady v zmysle § 237 O.s.p. dovolateľ nenamietal, vady v zmysle § 237 O.s.p. písm. a/ až e/, g/ nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu a prvostupňového súdu je v danom prípade postihnuté procesnou vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Vady konania vymedzené v § 237 O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn.

I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Pretože povinnosť súdu **riadne odôvodniť rozhodnutie** je odrazom práva účastníka na **dostatočné a presvedčivé odôvodnenie** spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

V danej veci sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplata 5 224 Sk s 9 % ročným úrokom z omeškania od 1.7.2004 do 30.6.2007, náhrady trov konania, titulom nedoplatku žalovanej na ročnom zúčtovaní nákladov za užívanie bytu a služieb s tým spojených za rok 2003. Nakoľko žalobca v časti istiny zobral návrh späť, predmetom konania zostal len úrok z omeškania. Okresný súd považoval nárok žalobcu za opodstatnený, žalobe v časti úroku z omeškania vyhovel. Krajský súd sa s odôvodnením okresného súdu stotožnil, preto ho podľa § 219 O.s.p. potvrdil. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaná odvolaním napadla len výrok rozsudku o úroku z omeškania. Z obsahu odvolania však vyplýva, že toto bolo podané aj v časti výroku o trovách konania. V tomto smere je potrebné považovať rozsudok odvolacieho súdu za nepreskúmateľný, nakoľko nie je zrejmé, prečo mal odvolací súd za to, že žalovaná nepodala odvolanie aj v časti výroku o trovách konania. Odvolací súd sa vôbec vo svojom rozhodnutí nezaoberal správnosťou/nesprávnosťou priznaných trov prvostupňového konania. Ďalej je potrebné uviesť, že súdy oboch stupňov sa vôbec nevysporiadali so skutočnosťou, že žalovaná okrem sumy 6 128 Sk zaplatila aj sumu 1 480 Sk ako vyplýva z vyjadrenia samotného žalobcu (č.l. 66-67 spisu), ktorá mala byť v zmysle tohto vyjadrenia započítaná na nedoplatok za rok 2003. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch stupňov **nie je zrejmé, či túto skutočnosť prehliadli, resp. či ju nezohľadnili (a prečo ju nezohľadnili)**. Napadnuté rozhodnutia teda odôvodnili v rozpore s § 157 ods. 2 O.s.p., keď uviedli **len nedostatočne a nezrozumiteľne, z akých skutočností vychádzali a akými úvahami sa pri posudzovaní oprávnenosti nároku žalobcu s poukazom na všetky skutočnosti, ktoré počas konania vyšli najavo, riadili**. Pre úplnosť sa dodáva, že odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa obsahuje viaceré nesprávnych údajov (napr. údaj o tom, že návrh bol podaný 6. júna 2003, v skutočnosti bol návrh bol podaný 15. decembra

2004; nesprávne uvedenie čísla zmluvy o výkone správy – č. 47/2002 namiesto správneho č. 1/2001; citácia čl. IV bodu 3-6 a čl. II bodu 1 písm. e/ zmluvy o výkone správy, ktoré ustanovenia nie sú totožné s obsahom zmluvy č. 1/2001, resp. sa v nej vôbec nenachádzajú; nesprávne uvedenie žalovanej istiny 11 048 Sk namiesto 5 224 Sk v poslednom odseku na 4. strane rozsudku pri odôvodnení výroku o trovách konania), ktoré neboli postupom podľa § 164 O.s.p. ani opravené. S ohľadom na uvedené aj táto skutočnosť oslabuje presvedčivosť písomného vyhotovenia rozsudku.

Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je **logický, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody** jeho rozhodnutia.

Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá okrem prípustnosti dovolania zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania (§ 243e ods. 1 v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ a § 237 písm. f/ O.s.p.). Preto dovolací súd rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu v napadnutej časti zrušil a vec vrátil v rozsahu zrušenia okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 1, 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. apríla 2011

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová